

3051

מדינת ישראל

הכנסת

מא.

פרוטוקול מס' 106 / ג'
מישיבת ועדת הכספים
מיום ג' י"ב באב תשי"ח - 29.7.58
בשעה 11.45

השתתפו:

חברי הועדה:

- י. גורי - היו"ר
- א. בהיר
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- מ. חזני
- א. כהן
- נ. לוי
- ו. סוזאייב
- י. ספיר
- ז. צור
- מ. קלמר
- י. קרגמן
- י. שופמן

מוזמנים:

- ד"ר ברוש - נציג מ-הכנסה
- מר גוטגלד - מטעם משרד החקלאות
- מר גל - מטעם משרד החקלאות

סדר-היום:

- א. חוק מס הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים).
- ב. תקנות שעת חירום (חלומי חובה).

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.
קבלתי הודעה, כי במקומו של מר בדר, שיצא בשליחות, נכנס לוועדה מר-שופמן. אנו מקדמים אותו בברכה.

בסדר היום שני בעיפים: א) חוק מס הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים) החוזר אלינו מועדת המשנה בראשותו של מר בהיר; ב) תקנות שעת חירום (חלומי חובה).

א. חוק מס-הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים).

א. בהיר:

ועדת המשנה שדנה בחוק מס הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים) קיימה מספר ישיבות בהשתתפות נציגי האוצר וחבר הכנסת בז'רנו, שאיננו חבר ועדת הכספים.

דיוני הועדה היו ממצים מאד, וכחוצאה הוכנסו בחשבון שינויים רבים בהסכמת האוצר. חברי הועדה גילו רחב לב שנציגי האוצר לא יקיימו לו.

חוק זה הוא החוק הכלכלי הראשון בו ניסה האוצר לחת הקלות למפעלים משקיים, חקלאיים ותעשייתיים בכדי לאפשר להם צבירת הון להחלפת ציוד ולפיתוח. דבר זה צויין על ידי כל חברי הוועדה, ובשם כל חברי ועדת המשנה יכול אני לומר, שהדיון היה ענייני ולא סיעתי, ובמקרים רבים נענה האוצר להצעות חברי הוועדה.

קוינו לביא את החוק ללא הסתיגויות, ועוד פנינו אל אמש הבטיחה החברים לחזור וללמוד את עמדותיהם. לצערי אינני יכול לומר שאנו מביאים את החוק ללא הסתיגויות, אלא שהפעם מספרן מצומצם.

ועתה אביא בפניכם את התיקונים שהוכנסו בסעיפים. בסעיף 1 הוכנסו "בתי מלון ובתי קולנוע" וכן הוכנסה הפסקה: "לרבות נטיעות ואינוונטר חי המשמש לחקלאות". נוסף על כך הודיע האוצר כי בחוק זה כוללת התעשייה גם תעשיית שירותים כדוגמת מכבסות.

אני מציע להוסיף בסעיף זה בנייני מגורים. מ. קלמן:

אחרי המלים "בתי קולנוע" אני מציע להוסיף מבנים תעשייתיים, חקלאיים ובנייני מגורים. נ. לוי:

הועדה שמעה נציגי ארגון בעלי הבתים, התאחדות בעלי התעשייה ונציגי ארגוני החקלאים, והגיעה למסקנה שבדרך כלל מוצדקת תביעה זו. אבל נציג האוצר הודיע, שהעניין לא נבדק די צרכו, ואין בידי האוצר אחר מספיק בכדי לדעת בכמה יעלה הדבר. על כן הועלתה הצעה, שבהביא את החוק למליאת הכנסת לקריאה שניה ושלישית, אנדיע בשם שר האוצר, שתוך 6 חודשים יבצע העניין על ידי שר האוצר אשר יביא את מסקנות הבדיקה בפני ועדת הכספים. הודעה זו תמסר על ידי את לא תהיינה הסתיגויות. אם תהיינה הסתיגויות, אינני יודע אם שר האוצר יסכים למסור הודעה זו. א. בהיר:

היו"ר י. גורבי: אני מוכרח לומר, שתנאי זה אינו נראה בעיני. אם שר האוצר מוצא לנכון לעבור למסור הודעה, הוא צריך למסור אותה ללא קשר עם התנהגות האופיזציה.

האופוזיציה יכולה להציג תנאי זה לשר האוצר. אם ימסור הודעה, תוותר האופיזציה על הסתיגויותיה. ז. סודאי:

תכן הודעתו של שר האוצר אינו ברור. י. ספיר:

הבקר דברתי עם שר האוצר ואמרתי לו, שקלמת אפשרות להעביר את החוק בלי הסתיגויות בתנאי, שבעניין הבניינים ימסור הוא או ימסרו בשמו - שהוא יעיין בכל השאלה, ויחקור אותה ויביא מסקנותיו לוועדת הכספים תוך 6 חודשים. ד"ר ברוש:

אם התביעה מוכרת על ידי שר האוצר כתביעה צודקת, הרי השאלה היא טכנית בלבד. אבל אם מעמידים את כל העניין בסימן שאלה, הרי שאין ויכוח - אנו מגישים הסתיגות. י. ספיר:

אם תמסר הודעה, שהאוצר מקבל עקרונות להרחיב את המסגרת של הפחת הנוסף על מבני תעשייה, חקלאות ומגורים להשכרה - לא יגישה הסתיגות.

הויכוח בוועדת המשנה היה ברוח זו, שאין כל הבטחה שתוך זמן מסויים יוצע תיקון לחוק. נתנה הבטחה שהעניין ייבדק והמסקנות יובאו לוועדת הכספים. ד"ר ברוש:

בכדי לקצר את הויכוח אני מציע, שהמסתייגים יגישו הסתיגויותיהם, ואם הודעת שר האוצר תספק אותם - יוותרו על ההסתיגויות. נ. לוי:

ועדת הכספים
29.7.59

היו"ר י. גורי: אני מעמיד להצבעה הצעת מר לויין.

ה צ ב ע ה

ב-7 קולות נגד 5 - נדחתה הצעת מר לויין.

א. בהיר: בסעיף 2 לא. וננסו תיקונים.

ה צ ב ע ה

סעיף 2 - נתקבל

א. בהיר:

בסעיף 3 הוכנסו תיקון אחד - הוכנסו המלים "או מטעמו". היינו, אם הציווד נרכז על ידי סוכן / בית חרושת או בעל משק חקלאי, הרי ציווד זה ייחשב כאילו נרכש על ידי הנישום עצמו.

סעיף זה נתקבל פה אחד.

ה צ ב ע ה

סעיף 3 - נתקבל

א. בהיר:

בסעיף 4 הוכנסו שני תיקונים:
(א) הוכנסו המלים "או מטעמו".
(ב) הוכנסו המלים "לפי שער החליפין הממשי".
הגענו לידי הסכם עם האוצר, שלגבי ארצות שאין בהן שער חליפין, יקבע שר החליפין הממשי.

ה צ ב ע ה

סעיף 4 - נתקבל

א. בהיר:

סעיף 5. נאץ הוכנס תיקון האומר כי חישוב הפחת ייעשה לפי שנת הרכישה ולא לפי שנת השומה כפי שהוצע על ידי הכמשלה. נוסף על חלקנו את התקופה לשנים: 1945-1941 - תקופה מלחמת העולם השנייה, ו- 1946/1948.

בסעיף זה יש דעה נפרדת למר לויין.

נ. לויין: בסעיף האורגנילי שהוצע על ידי האוצר, היה הפחת הנוסף פי 3. בועדה חולק הסעיף לשנים, ובסעיף אחד נקבע הפחת פי שנים. ובסעיף שני - פי 4. אני עומד על ההצעה האורגנילית של האוצר, שקבעה פי שלושה.

ד"ר ברוש:

בועדת המשנה ביססנו את החישוב על אינדקס השכר ואינדקס יוקר המחיה, ובהתאם לכך הגענו לקונפיצינט של פי שנים, האומר כי למעשה ניתן הפחת פי שלשה. אם בונים את החישוב על בסיס ראציונלי, אין כל אפשרות להגדיל את הקונפיצינט.

א. בהיר: איננו יכולים לחזור להצעה האורגנילית של הממשלה, כי קבענו שנת רכישה במקום שנת שומה.

נ. לויין: אני מוכן לקבוע שנת 1946/47 ובלבד שישאר פי שלושה.

א. בהיר: אינני יכול לקבל הצעתך.

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

הצעת מר לויין - נדחתה

סעיפים 5(1)(2)(3) - נתקבלו

א. בהיר: בסעיף 5(4) שנינו את גובה האחוזים וקבענו - 150 אחוז. כלומר, אנו נותנים ניכוי נוסף של 150 אחוז. זה נקבע לפי האינדקס הממוצע של השכר ויוקר המחיה. הוא הדין לגבי סעיף 5(6), אלא שכאן הוספנו 3 חדשים כדי להתאים זאת לשנת הכספים 1952/53.

ז. סוזאייב: בסעיף 5(3) האורגנינלי ניתן ניכוי נוסף פי שנים, ואם היחה כנה הפחת הראשונה שנת 1952/53 ניתן ניכוי נוסף בשעור של 50 אחוז.

ד"ר ברוש: ההצעה המקורית היתה מבוססת על טעות. ניתנה על ידי האגודה לראיה לתת פחת פי שלושה או פי שנים או פי אחד וחצי. אבל הפחת הוא פי שלושה. במקום זה נכתב שהתוספת היא פי שלשה. זאת אומרת, פעם נוספת.

אני מבקש להמנע מטעות אופטית לגבי ההצעה המקורית. אם לכתוב שנת השומה 1948/49-1952/51 פירוש הדבר לענין חוק זה, כי שנת השומה 1948/48 היא שנת ההכנסה 1947/48.

ז. סוזאייב: בשנת 1951 היה שער של 36 גרוש הדולר. נניח שבאותה שנה קניתי מכונת בארץ ב-1000 לירות. אתה נותן לי פחת 2000 לירות. ואם באותה שנה קניתי מכונה בחו"ל - אתה נותן לפי פחת פי חמישה.

ד"ר ברוש: אני מבקש להבין שבענין זה אנו צריכים להביא חוק הנתן לביצוע. כמובן שהצדק המוחלט היה מחייב שתנתן לבל יהודי האפשרות לומר שקנה את המכונה בארץ ושילם 1000 לירות. אילו הייתי קונה את המכונה בחו"ל בהקצבת דולרים, הייתי קונה אותה ב-2600 דולר. האם קיימת אפשרות כזאת? כל החוק אינו שווה ולא כלום, כי אף אחד אינו יכול להופיח מה היה אילו היה קונה את המכונה בהקצבה בחו"ל. לכן צריכים היינו להבחין בין קניה בארץ ובין קניה בחו"ל, ואמרנו: אם יוכח שהמכונה נקנתה בחו"ל בדולרים - אני מוכנים להכיר ביה.

הדוגמה שהביא מו וזאייב תלושה מהמציאות. לא יתכן שמי שקנה מכונה בחו"ל ב-1000 דולר, יכול היה לקנותה בארץ ב-360 לירות. הוא שילם בעד מכונה זו בארץ 1000-1500 לירות.

נ. לויין: בסעיף 5(4) אני מציע לכתוב "פי שנים וחצי".

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

הצעת מר לויין - נדחתה

סעיפים 5(4)(5)(6) - נתקבלו

הסתלגות למר לויין.

היו"ר י. גורי: אנו נאלצים להפסיק הדיון בחוק זה ולעבור לדיון בתקנות שעת חירום (תשלומי חובה).

י. קרגמן: בשבוע שעבר הבאתי לאשור ועדת הכספים תקנות שעת חירום (תשלומי חובה). שנים מסעיפי החוק אושרו, ואילו לגבי התוספת בקשו החבריה הסבר נוסף. לכן הזמנו את נציגי משרד החקלאות למסור הסבר זה.

מר גל: הנימוק להטלת ההיטל על חלבון מן החי הוא עסקי גרידא. מחיר החלבון מן החי עולה פי 3,5-4 על מחיר הגרעינים. בכדי להגן על הפלחה המקומית, קבענו מחיר של 180 לירות לסונה גרעינים. מחיר החלבון מן החי שהיה נמוך גרם לבזבוז בצריכה. לכן הועלה מחיר החלבון עד 600 לירות הסונה. יבוא חלבון מן החי עולה 3,5 מליון לירות לשנה, וההיטל מגיע ל-4 מליון לירות לשנה. מזה מוחזרים ליצרני הביצים 50 אחוז בהתאם להסכם ענף הלול. דבר זה הביא להקטנת הצריכה, ולדעתי אינו פוגע במשק החקלאי.

אשר לזבלים חימיים, למעשה אנו משחמשים בעיקר כזבל מייצור מקומי. אנו מייבאים מהחוץ רק זבלים שאינם מיוצרים בארץ, ואף הם בכמויות קטנות. כדי למנוע התחרות בין הזבלים מייצור מקומי ובין אלה המייבאים מן החוץ, קבענו מחיר שונה לזבל המקומי שניתנת לו סובסידיה, דבר זה מונע שימוש מיותר בזבל המיובא מן החוץ.

נ. לויין: האם מכירת הגרעינים היא חפשית?

מר גל: לא.

ש. דיין: כיום עובר משבר כבד על ענף העופות והביצים עד כדי כך שהחקלאים אינם מרוויחים את יום העבודה. הדברים הגיעו לידי כך שהיצע העוף עולה על הביקוש והמחירים ירדו מאוד. לכן מוצר הוא שבזמן שכזה מטילים היטל על חלרון מן החי. אני תובע להחזיר את מחיר מטה הדגים לקדמותו - היינו 340 לירות הטונה.

שנית, להתישבות החדשה, שמצבה קשה בלאו הכי, יש לתת סובסידיה של 300 פרוטה לקילו בשר עוף.

שלישית, אני מציע לא להביא מן החוץ בשר בקר לחלוקת מנות.

רביעית - משרד החקלאות הביא בזמן האחרון כוספה גרועה שאי אפשר להאכיל בה את העופות. כוספה זו אתם נותנים לבריכות הדגים במחיר של 140 לירות הטונה, וללול - במחיר של 200 לירות הטונה, ואתם מחייבים את בעלי הלולים לקנותה. דבר זה לא יתכן.

ביחס לצו המוצע, לאחר ששוחחתי עם שר המסחר והתעשייה והוא הבטיח לי לטפל בעניין, אני מסיר את הסתייגותי.

מ. חזני: אני מציע למחוק את כל התוספת הראשונה, ובתוספת השניה להשאיר זבלים חימיים.

ז. סוזאייב: אני מצטרף להצעת מר חזני.

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

הצעת חברי הכנסת חזני וסוזאייב - נדחתה

תקנות שעת חירום (תשלומי חובה) - נתקבלו

דעה נפרדת לחברי הכנסת חזני וסוזאייב

היו"ר י. גורי: אנו חוזרים לחוק מס הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים

א. בהיר: סעיף 6. בסעיף זה הוספנו המלים: על הניכוי הנוסף לפי סעיף זה, יחולו הוראות התנאי המגביל השני לסעיף 11(ט) לפקודה. זאת אומרת, שניתנת אפשרות להעביר הפסדים לשנים הבאות. סעיף זה נתקבל ללא הסתייגויות.

מר הניב: בסעיף זה יש למחוק את המלים "החייבת במס".

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

סעיף 6 - נתקבל

א. בהיר: סעיף 7. סעיף זה אומר, כי מכונה הנמכרת לאחר ששילמה את כל הפחת, ויש עליה רווח הון, המס עליו לא יהיה

גדול מאשר 50 אחוז.

ז. סוזאייב: אני מציע למחוק סעיף זה.

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

הצעת מר סוזאייב - נדחתה

סעיף 7 - נתקבל

הסתיגות לחברי הכנסת סוזאייב ולויק.

א. בהיר: סעיף 8. סעיף זה מאפשר לנישום לפתוח מחדש את השומא ולקבל את הפחת הבלתי-מואץ. לסעיף זה אין הסתיגויות.

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

סעיף 8 - נתקבל

א. בהיר: ב סעיף 9 לא נרשמו הסתיגויות.

סעיף 10 לא'תוקן ולא נרשמו בו הסתיגויות.

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

הסעיפים 9 ו-10 נתקבלו

היו"ר י. גורי: הואיל ובימים ג' וד' חשב מליאת הכנסת גם בשעות הבקר, לא נוכל לקיים ישיבות ועדת הכספים, ועל כן יהא עלינו לקיים ישיבה ביום ה' בתל-אביב. בסדר היום: א) סיכומי ועדות המשנה. ב) חוק מס הכנסה. ג) חוק מלווה חובה (תיקון).

ז. סוזאייב: אני מבקש לקיים את ישיבה ביום א' ולא ביום ה'.

היו"ר י. גורי: ביום א' הכנסת הועדה לתקציב הכסחון. אנו נוכל לקיים את הישיבה ביום ה' או ביום ו'. במשך היום אתיעץ עם החברים ואודיע לכם בכתב.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.20